

Henkivakuutusyhtiöiden taloudellinen tila heikkeni lievästi pandemiavuonna

Q4/2020				
SCR-suhde 186,4 %				
Oma varallisuus (SCR) 6,7 mrd. euroa	Maksutulo 4,0 mrd. euroa			
SCR (vakavaraisuus pääoma-vaatimus) 3,6 mrd. euroa	Sijoitussidonnaisien osuus maksutulosta 84,2 %	Sijoitukset 21,4 mrd. euroa, muu kuin sijoitussidonnainen Tuotto 4,2 %		
	Uusien vakuutussovittimusten osuus maksutulosta 33,4 %	Sij. luokka:	Korot	Osakkeet
		Osuus:	72,5 %	18,6 %
		Tuotto:	3,7 %	10,1 %
			Kiinteistöt	Muut
			7,2 %	1,7 %
			0,1 %	-9,4 %

Lähde: Finanssivalvonta

Sisällys

Henkivakuutusyhtiöiden taloudellinen tila heikkeni lievästi pandemiavuonna	1
Vakavaraisuus laski vuoden takaisesta	2
Maksutulo kärsi koronapandemian aiheuttamasta markkinahäiriöstä	3
Sijoitustuotot kääntyivät selvästi positiivisiksi	5
Sijoitusjakauma muuttui hieman riskisemmäksi	6

Kirjoittaja

Mikael Lukjanov, finanssianalyttikko

Henkivakuutusyhtiöiden taloudellinen tila heikkeni lievästi pandemiavuonna

Henkivakuutussektorin kokonaistilanne oli kohtuullisen hyvä vuonna 2020 ottaen huomioon markkinaolosuhteet. Yhtiöt hyötyivät siitä, että henkivakuutustoiminta on pitkän aikavälin toimintaa, eikä sijoitusvakuutuksia ostettu takaisin tavallista enempää vuositasolla. Uusmyynti jäi kuitenkin matalaksi, eikä keväällä alkanut henkivakuutusyhtiöiden maksutulon lasku korjaantunut täysin loppuvuonna, vaan vuoden 2020 maksutulo jäi matalimmalle tasolle vuoden 2012 jälkeen.

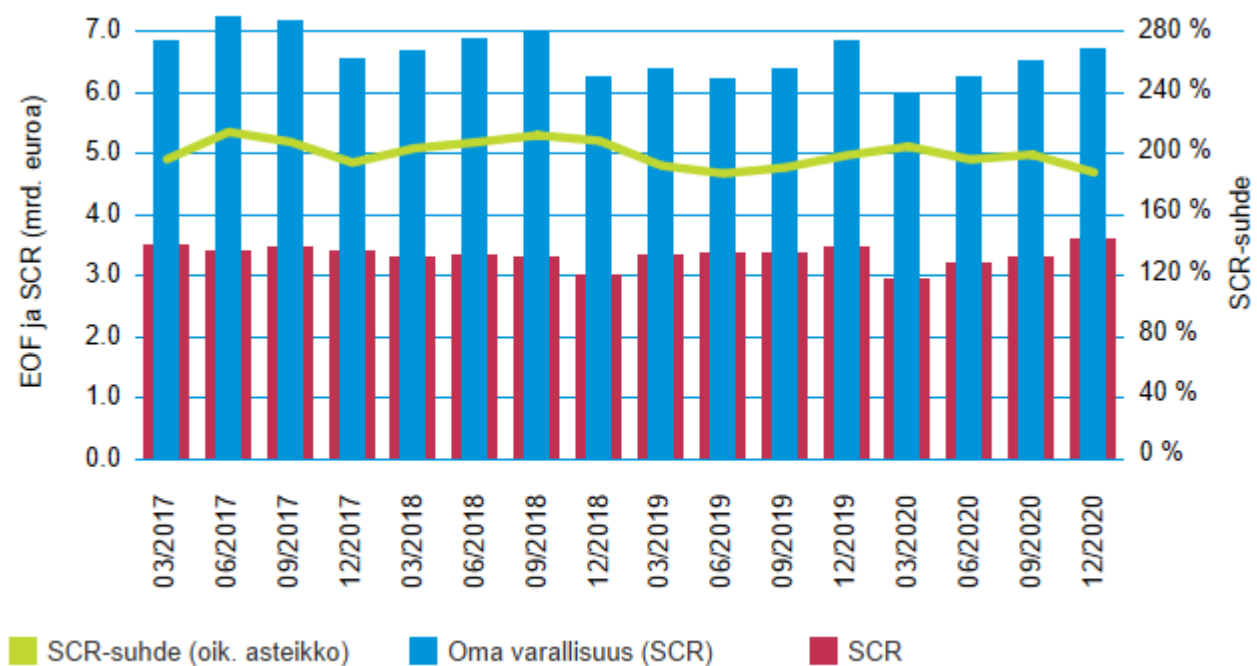
Henkivakuutussektorin vakavaraisuus laski vuoden takaisesta, mutta oli kuitenkin yhä hyvällä tasolla. Sektorin yhteenlaskettu oma varallisuus väheni vain lievästi. Loppuvuoden hyvien sijoitustuottojen ansiosta henkivakuutusyhtiöiden kannattavuus oli vuonna 2020 edelleen selvästi positiivinen. Vuoden aikana pudonnut korkotaso kasvatti korkosijoitustuottoja, vaikka toisaalta se lisäsi myös yhtiöiden vastuuvulkaa ja siten sitoi lisää pääomia.

Henkivakuutusyhtiöiden yhteenlaskettu liikevoitto (ennen lisäetuja, satunnaisia eriä, tilinpäätössiirtoja ja veroja) vuonna 2020 oli 750,9 milj. euroa ja nousi 11,3 % vuoden takaisesta. Maksutulon laskun vaikutus ei pudottanut liikevoittoa aiempaa matalammaksi. Liikevoiton kannalta oleellisempaa on maksutulon ja maksettujen korvausten suhde kuin maksutulo yksinään.

Vakavaraisuus laski vuoden takaisesta

Henkivakuutussektorin vakavaraisuussuhde oli vuoden 2020 lopussa 186,4 % eli selvästi matalampi kuin vuoden 2019 lopussa ollut 197,7 %. SCR-oma varallisuus oli 6,7 mrd. euroa, kun se oli vuoden 2019 lopussa 6,8 mrd. euroa. Samalla vakavaraisuuspääomavaatimus nousi 3,5 mrd. eurosta 3,6 mrd. euroon. SCR-oman varallisuuden laskuun vaikutti se, että odotettavissa olevan osingonjaon määrä kasvoi vuoden takaisesta. Vakavaraisuussuhde olisi kuitenkin heikentynyt ilman osinkojakin, koska varsinkin osakesijoitusten hyvä tuottokehitys kasvatti vakavaraisuuspääomavaatimusta. On myös huomioitava, että useat henkivakuutusyhtiöt kuuluvat finanssiryhmiin, eikä Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen EIOPAn osingonjakosuositus koske ryhmän sisäisiä osingonjakvoja.

Kuvio 1. Henkivakuutusyhtiöiden vakavaraisuus

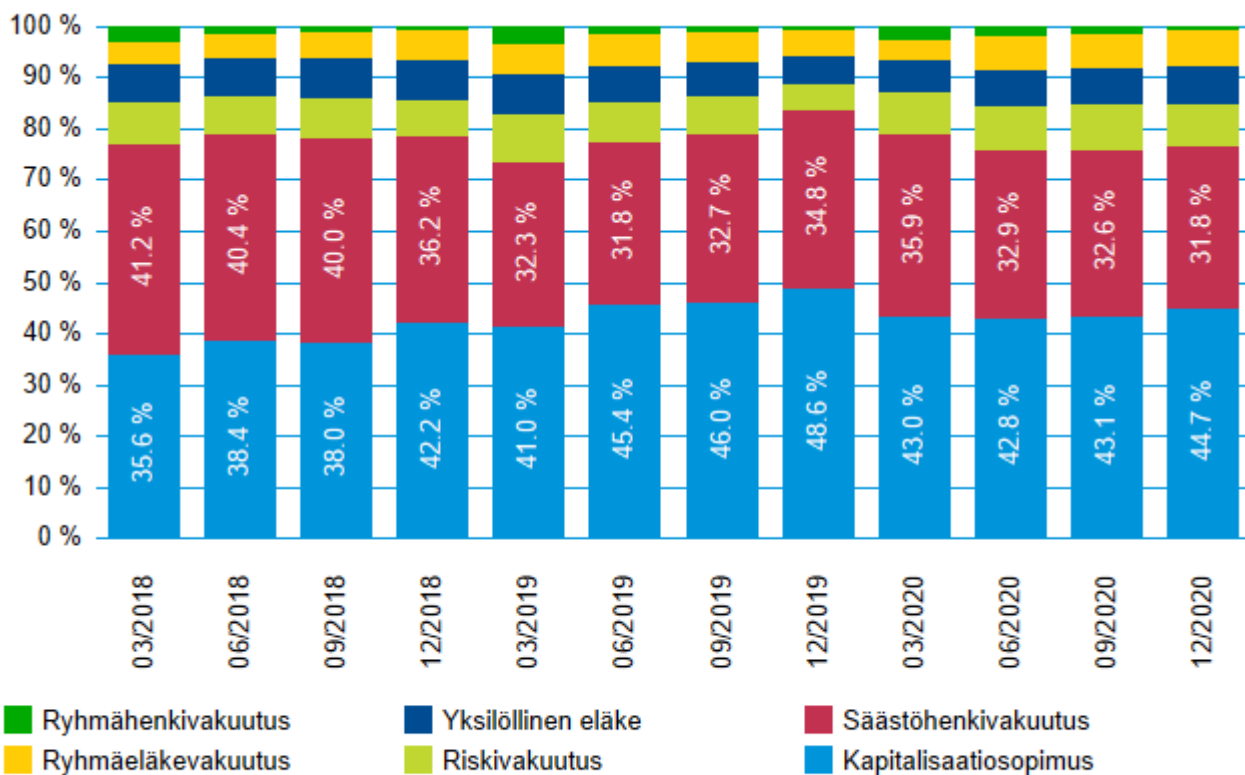
Lähde: Finanssivalvonta

Korkotason muutosten vaikutus henkivakuutusyhtiöiden koko vastuuelkaan on vähentynyt, koska sijoitussidonnainen vastuuelka oli vuoden 2020 viimeisen neljänneksen Solvenssi II -raportoinnin mukaan jo 72,4 % koko vastuuelasta. Tässä on kuitenkin yhtiökohtaisia eroja. Sijoitussidonnaisen vastuuelan katteena on markkinahintaan arvostetut sijoitusvarat. Sijoitussidonnainen vastuuelka kasvoi 2,4 mrd. eurolla 41,4 mrd. euroon ja muu kuin sijoitussidonnainen vastuuelka laski 0,3 mrd. eurolla 15,8 mrd. euroon vuonna 2020. Matalat korot kasvattavat yhä henkivakuutusyhtiöiden vastuuelkaa ja siten pääomien tarvetta.

Maksutulo kärsi koronapandemian aiheuttamasta markkinahäiriöstä

Vuoden 2020 vakuutusmaksutulo laski 33 % vuoden takaisesta ja oli 4,0 mrd. euroa. Viime vuoden maksutuloon vaikuttivat kuitenkin sijoitusvakuutusten verotuksen muutoksesta aiheutuneet runsaat vakuutusten vaihdot, jotka kasvattivat maksutulon lisäksi myös maksettuja korvauksia. Jos vuoden 2020 maksutuloa verrataan vuoden 2018 maksutuloon, niin maksutulo laski 7,5 %. Vuoden 2020 ensimmäisen ja toisen puoliskon maksutulot olivat lähes samankokoiset, joten markkinatilanne ei muuttunut merkittävästi vielä loppuvuonna 2020.

Kuvio 2. Henkivakuutusyhtiöiden maksutulo

Lähde: Finanssivalvonta

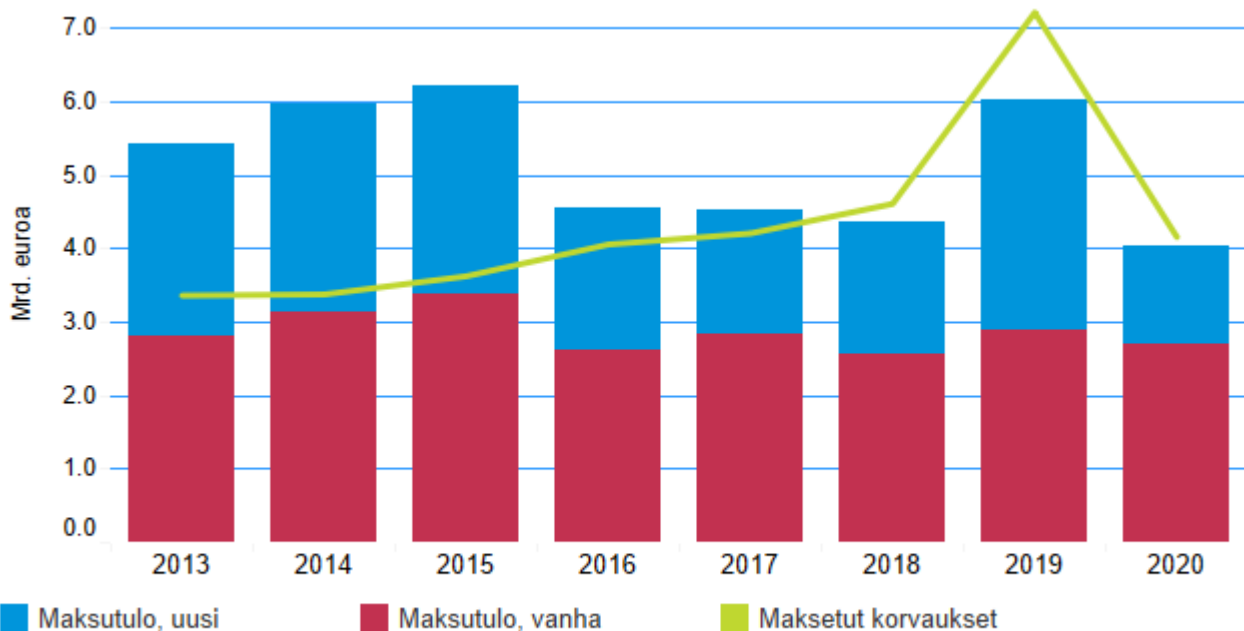
Maksutulosta 44,7 % tuli kapitalisaatiosopimuksista ja 31,8 % säästöhenkivakuutuksista. Verrattaessa vuoden 2018 vakuutuslajiosuuksiin kapitalisaatiosopimusten osuus kasvoi ja säästöhenkivakuutusten

osuus laski. Tämä on ollut kehityssuunta jo pidempään, mutta pandemia muutti tilannetta hetkellisesti vuoden 2020 alkupuolella.

Riskivakuutuksen maksutulo ei juurikaan muuttunut koronapandemian vaikutuksesta, vaan se kasvoi 0,9 % säilyen lähes samalla tasolla vuoden takaiseen verrattuna. Kotimaisen riskivakuutusmarkkinan koko on ollut vakaa jo pitkään, vaikka yhtiökohtaiset osuudet vaihtelevatkin jatkuvasti. Riskivakuutus on kokoaan tärkeämpi vakuutustuote, koska riskivakuutuksen vakuutusmaksuilla vakuutusyhtiö kattaa sopimukseen sisältyvät riskit. Sen sijaan sijoitusvakuutuksiin sijoitettaviin varoihin liittyy vakuutusyhtiön kannalta pienempi riski vakuutuksenottajan kantaessa pääosan riskeistä.

Sijoitussidonnaisen maksutulon osuus koko maksutulosta oli 84,2 % vuonna 2020. Uuden maksutulon osuus koko maksutulosta oli 33,4 % eli kolmanneksen verran, mikä oli aiempaa pienempi osuus. Säästöhenkivakuutuksen uuden maksutulon osuus oli kuitenkin aiempaa korkeammalla tasolla eli 47,4 %. Henkivakuutuksen ulkomainen vakuutusmaksutulo laski 21 % vuoden takaisesta.

Kuvio 3. Henkivakuutusyhtiöiden uusi ja vanha maksutulo

Lähde: Finanssivalvonta

Maksetut korvaukset olivat 4,2 mrd. euroa vuonna 2020. Nettomaksutulo oli yhä negatiivinen, mutta kapitalisaatiosopimuksen osalta maksutulo oli 1,8 mrd. euron tasollaan selvästi maksettuja korvauksia suurempi. Kapitalisaatiosopimuksen 1,0 mrd. euron maksetuista korvauksista 0,7 mrd. euroa maksettiin yritysasiakkaille. Yksityisasiakkaat tekivät kapitalisaatiosopimuksen takaisinostoja merkittävästi vähemmän kuin aikaisempina vuosina.

Säästöhenkivakuutuksen maksetut korvaukset olivat 1,7 mrd. euroa ja siten korkeammalla tasolla kuin 1,3 mrd. euron maksutulo. Yksilöllisen eläkevakuutuksen maksetut korvaukset olivat 0,9 mrd. euroa, kun maksutuloa kertyi enää 0,3 mrd. euroa.

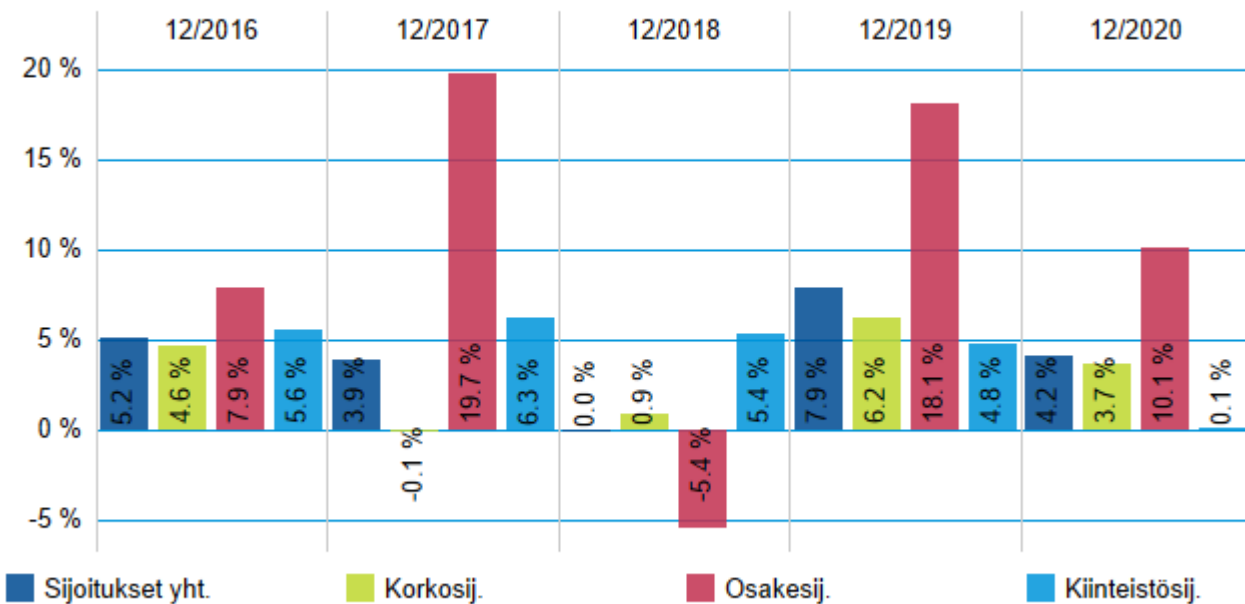
Sijoitustuotot kääntyivät selvästi positiiviseksi

Henkivakuutusyhtiöiden sijoitukset tuottivat vuoden 2020 aikana 4,2 %, mikä oli vuoden 2020 ensimmäisen puoliskon negatiivisen tuoton huomioiden hyvällä tasolla. Tuotot parantuivat merkittävästi vuoden toisen puoliskon aikana, kun osakemarkkina elpyi ja korkotason lasku kasvatti samalla korkosijoitustuotoja. Korkosijoitukset tuottivat 3,7 % ja osakesijoitukset peräti 10,1 %, kun osakkeiden tuotto oli vielä keuhalla -6,1 %.

Kiinteistöinvestitukset tuottivat vuoden loppuun mennessä 0,1 %. Henkivakuutusyhtiöt omistavat runsaasti toimitiloja, joihin pandemiatilanne voi vaikuttaa negatiivisesti esimerkiksi alempien käyttöasteiden ja vuokralaisten maksuhäiriöiden kautta. Kasvukeskusten asuntomarkkinan osalta arvostustasot ovat sen sijaan pikemminkin nousseet vuoden 2020 aikana.

Kuvio 4. Henkivakuutusyhtiöiden sijoitustuotot

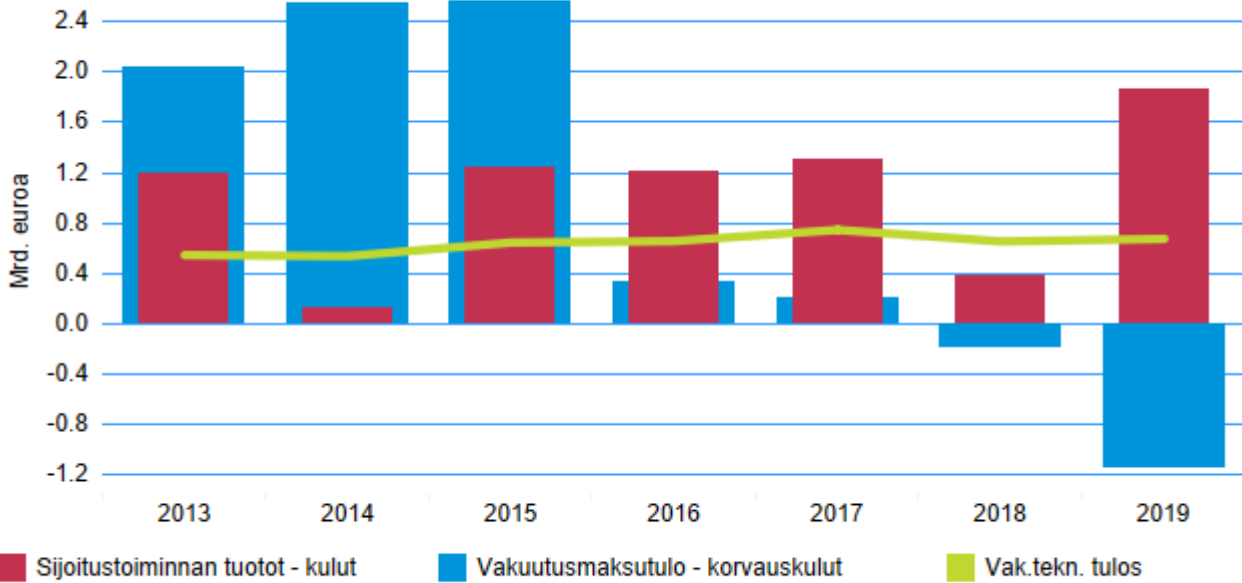
Henkivakuutussektorin sijoitustuotot (% vuoden alusta)

Lähde: Finanssivalvonta

Sijoitustoiminta on keskeisessä roolissa henkivakuutusyhtiöiden liikevoiton muodostumisessa. Ilman menestyksekkästä sijoitustoimintaa henkivakuutusyhtiöiden olisi vaikeaa säilyä kannattavana. Seuraavassa kuviossa verrataan kirjanpidon sijoitustoiminnan tuottojen ja kulujen erotusta sekä vakuutusmaksutulon ja korvauskulujen erotusta pitkällä aikavälillä. Tämä havainnollistaa sijoitustoiminnan ja vakuutustoiminnan euromääräistä suhdeluokkaa, vaikkei sisälläkään kaikkia tuloslaskelman eriä. Lisäksi on syytä huomioida, ettei sijoitustoimintaa voida kokonaan erottaa vakuutustoiminnasta. Sijoitustoiminnalla turvataan vakuutusmaksutuloa annettua lupausta esimerkiksi korvauksesta tai tuotosta. Kuviossa näkyy myös nettomaksutulo huomattavat muutokset. Vuotta 2020 ei ole vielä raportoitu.

Kuvio 5. Henkivakuutusyhtiöiden sijoitustuottojen ja nettomaksutulon vertailu

Lähde: Finanssivalvonta

Henkivakuutuksen vakuutustekninen tulos sisältää yllä olevien erien lisäksi sijoitusten realisoitumattomat arvonmuutokset, vakuutusmaksuvastuun muutoksen, liikekulut sekä muut vakuutustekniset tuotot ja kulut.

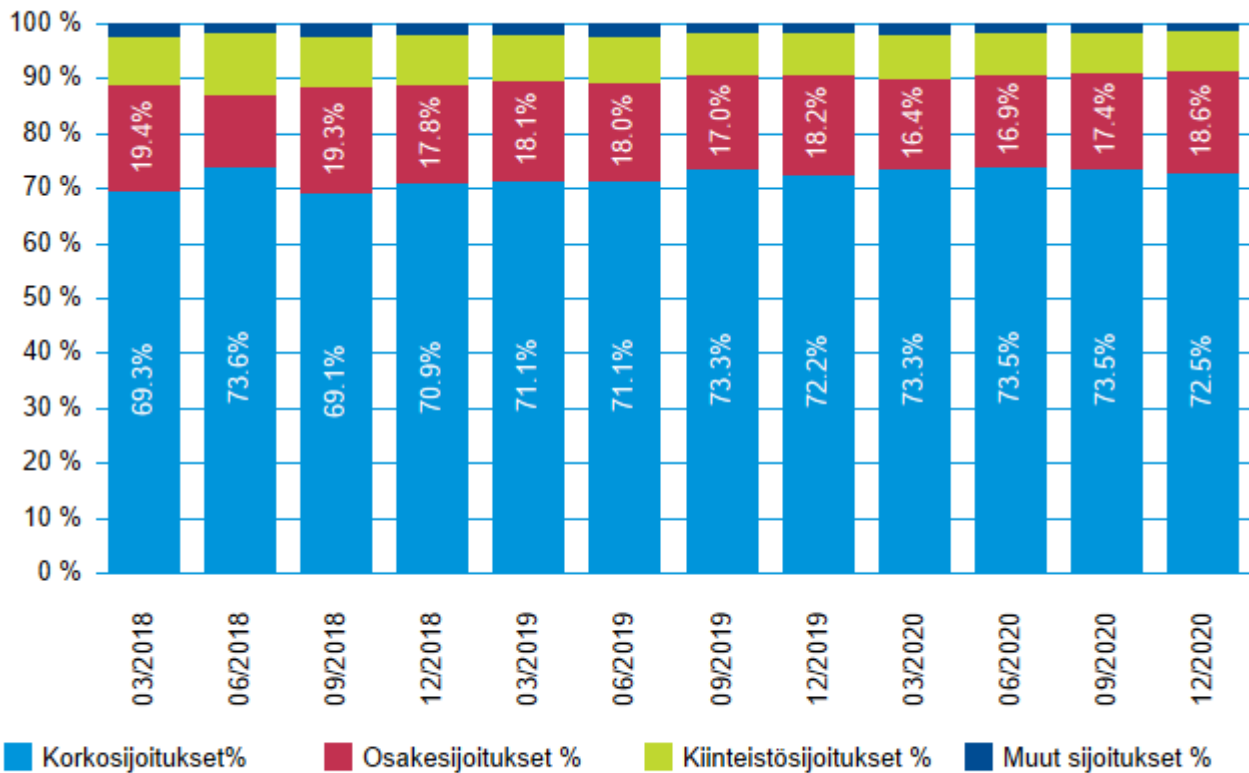
Sijoitusjakauma muuttui hieman riskisemmäksi

Henkivakuutussektorin muu kuin sijoitussidonnaisten vakuutusten katteena oleva sijoitusvarallisuus laski vuoden takaisesta 0,7 % ja oli 21,4 mrd. euroa. Sijoitusvarallisuus oli 21,5 mrd. euroa vuotta aikaisemmin, eli perustekorkoinen vakuutuskanta supistui. Korkosijoituksia oli 72,5 %, osakesijoituksia 18,6 %, kiinteistösijoituksia 7,2 % ja muita sijoituksia 1,7 % kaikista sijoituksista.

Sijoitusjakaumassa oli useita muutoksia vuonna 2020. Henkivakuutusyhtiöiden osakesijoitusten riskisyys kasvoi osakkeiden alueellisen jakauman muutosten takia. Suomalaisten osakkeiden osuus kaikista pörsiosakkeista kasvoi 5 prosenttiyksikköä ja oli 32,6 %. Kehittyvien markkinoiden osuus kasvoi vuoden aikana 13 prosentista 17,2 prosenttiin. Samalla Euroopan ja muiden kehittyneiden maiden osuus laski. Pääomasijoitusten määrä kasvoi 11,1 % vuoden takaisesta.

Korkosijoituksissa valtionlainojen osuus kasvoi, kun taas yrityslainojen osuus laski. Korkosijoitusten painotus siirtyi tältä osin matalariskisempään suuntaan. Kaikkien riskisijoitusten osuus sijoitusvarallisuudesta nousi hieman vuoden takaisesta ja oli 32,7 %. Riskisijoituksiksi katsotaan osakesijoitukset, kehittyvien markkinoiden valtionlainat, high yield -yrityslainat ja muut sijoitukset. Korkosijoitusten modifioitu duraatio oli ilman johdannaisia 3,83 ja johdannaisten kanssa 5,51, kun se oli vuoden 2019 lopussa ilman johdannaisia 3,56 ja johdannaiset mukaan lukien 5,27.

Kuvio 6. Henkivakuutusyhtiöiden sijoitusjakauma

Lähde: Finanssivalvonta